Anul XV. Ianuarie 1925. Nr. 1.

REVISTA TEOLOGICĂ

ORGAN PENTRU ŞTIINŢA ŞI VIAŢA BISERICEASCĂ.

— APARE LUNAR —

SUB PATRONAGIUL

I. P. S. SALE ARHIEPISCOP ŞI MITROPOLIT **NICOLAE.**

CUPRINSUL:

REDACŢIA şi ADMINISTRAŢIA: SIBIIU, STR. MITROPOLIEI Nr. 32.

SIBIIU. — 1925.

TIPARUL TIPOGRAFIEI ARHIDIECEZANE.

Anul XV. Ianuarie 1925. Nr. 1.

REVISTA TEOLOGICĂ

= organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească. =

Abonamentul: Pe un an 140 Lei. Pe o jumătate de an 70 Lei.
Un număr 15 Lei.

Legea pentru Organizarea Bisericii ortodoxe române.

Dl ministru Lapedatu a anunţat cu precisiune, că în sesiunea de după sărbători va fi prezentat corpurilor legiuitoare proiectul de lege pentru organizarea Bisericei; şi el va fi dat mai întâi în desbaterea senatului, din care fac parte şi PP. SS. ierarhi ai ţării, prin cari, se va putea pronunţa astfel şi Biserica.

O dorinţă arzătoare a oricărui suflet românesc şi ortodox se apropie de realizare. Aşteptăm de aproape 6 ani încheiaţi şi recunoaştem sincer, că s'a depus muncă şi stăruinţă din partea reprezentanţilor Bisericii, ca şi de ceice s'au perândat la cârma Statului în cursul anilor. Tocmai de aceea interesul faţă de noul proiect creşte, în proporţie cu vremea şi cu stăruinţele oamenilor.

Vom căuta deci să examinăm încheierile la care a ajuns actualul guvern, prin proiectul ce-l va prezenta dl ministru al cultelor. Părerile ardelenilor în privinţa organizării Bisericei sunt cunoscute şi păreri au mai fost exprimate în această revistă[1].

De astădată vom examina proiectul de lege al guvernului ca şi «Statutul de organizare», ce îl însoţeşte, în lumina celor 3 principii fundamentale de organizare, puse la temelia discuţiilor, iniţiate încă în Iunie 1919 şi rămase permanent la suprafaţă până acum: ***autonomia***, ***constituţionalismul*** şi ***introducerea mirenilor*** în corporaţiile bisericeşti.

[1] Nr. 11 pe Noemvrie 1923.

Autonomia bisericească pare a fi asigurată prin Constituţie şi prin noul proiect de lege, care spune: «*Biserica ortodoxă română îşi va regulamenta, conduce şi administra prin organele sale proprii, afacerile religioase, culturale, fundaţionale şi epitropeşti... cu observarea legilor în vigoare şi sub controlul Statului, — exercitat prin Ministerul Cultelor*» (art. 4).

In privinţa controlului statului, proiectul de lege revine la art. 38 şi se precizează din nou astfel: «Statul are un drept superior de inspecţiune şi control asupra Bisericii şi organelor ei, pe care îl exercită în mod constituţional prin Ministerul cultelor, potrivit legii de organizare a acestui Minister». Acest articol precizează *nu* «dreptul de supremă inspecţiune» cum se aştepta, — să se observe nuanţa — ci «dreptul *superior*» de inspecţie şi control asupra Bisericii şi *organelor ei*. Clar ca lumina soarelui: Ministrul cultelor îşi rezervă dreptul superior de control şi inspecţie asupra întreg organismului bisericei, dela Sfântul Sinod şi până la paraclisierul din cătunul de munte, căci şi acesta este un organ al ei. Şi nu numai Ministrul cultelor are acest drept, ci şi organele sale, aşa cum vor fi ele după vremuri, potrivit legii de organizare a acestui Minister. Ce este dreptul de inspecţie şi control al unui Minister, se ştie de toată lumea din România şi îl cunoaştem şi noi din provinciile cu cari s'a întregit ţara: dreptul de a descinde la faţa locului şi de a trage la răspundere.

Şi autonomia? Bunul Dumnezeu ştie ce trebue să înţelegem prin vorbele sunătoare, puse pe hârtia răbdurie: «Biserica îşi va regulamenta, conduce şi administra prin organele sale».

Dar să înşirăm şi câteva cazuri precizate de legea însaşi şi de «Statutul de organizare», pregătit *şi acesta* tot de dl ministru al cultelor ca să fim pe deplin edificaţi.

«Invăţământul religios în şcoalele primare şi secundare se va preda sub controlul Bisericii şi al Ministerului instrucţiunii potrivit legilor» (art. 32). Acum un alt Minister al instrucţiunii primeşte autorizaţie de amestec şi încă potrivit legilor de care se conduce acest Minister. Legile lui pot fi altele decât ale celui de culte şi cine mă asigură că, într'un moment dat, nu vor fi ele în nepotriveală cu orânduielile bisericeşti. Şi atunci te întrebi, cari vor da norma de orientare.

La şcoalele pentru formarea clerului se merge cu un pas mai adânc în zdruncinarea totală a dreptului de regulamentare, conducere şi administrare. Nici măcar nu se precizează în lege,

ci atât se spune doar: «Programele de studii şi numirea profesorilor se vor face potrivit unei legi speciale, întocmită de Sf. Sinod de acord cu Ministerul cultelor şi cu acel al instrucţiunii. Aici se pun deodată două Ministere pe capul bietelor şcoale pentru formarea clerului, lăsând platonic acolea şi Sf. Sinod, care rămâne sus, sus de tot căci, în altă parte, şcoalele teologice se dau în grija episcopului şi a consiliului eparhial, fărămiţându-se autoritatea bisericească şi rămânând tare şi solidară cea a statului; aşa cum o cunoaştem de altfel din legile de organizare a seminariilor de pe lângă episcopiile din vechiul Regat, cu tot cortegiul de neajunsuri, de cari mărturisesc cei ce au stat şi stau sub acel regim, în care numai de autonomie bisericească nu poate fi vorba.

In cele economice proiectul institue o Eforie a «Bisericii ort. rom.» ca organ executiv al consiliului central (art. 25). Şi în continuare: se compune din 3 membrii, unul numit de Ministerul cultelor, 2 aleşi de Congresul naţional. Ea stă sub controlul Ministerului şi al Consiliului central bis. şi în *directă legătură* cu ele.

Să se observe că întâietatea numirii şi a controlului este a Ministerului, cu toate că Eforia este «organ executiv al consiliului central». Această Eforie conform proiectului de «Statut» îşi asumă singură dreptul de administrare şi de control al banului şi averilor Bisericei. Consiliile eparhiale nu mai au drepturi, decât de formă, totul trece prin controlul şi stă la îndrumarea acestei Eforii. Ştie dl Ministru mijlocul de dependenţă: banul. Şi ştim noi, că reprezentantul dlui Ministru în Eforie va fi patriarhul acestei sermane Biserici, care trebue să îngenunche în faţa fiecărui ministru trecător, pentru a primi din mâna lui mila dispreţului suveran. Aici (art. 38) se introduce al treilea Minister cu putere şi drepturi în Biserică. Regulamentul special de control financiar şi de funcţiune al Eforiei va fi întocmit de Ministerul cultelor şi cel al Finanţelor. Biserica? — nici măcar consultată!

De n'ar fi atât de puternică dragostea de neam în sufletul meu şi grija de soartea lui, de n'ar fi atât de indentificată ortodoxia cu naţionalismul în conştiinţa mea şi a fiecărui Român de bine, şi de ar fi sufletul acestui neam, luminat în măsura să poată face distincţia între instituţia dumnezeiască a Bisericii şi între lucrurile de mâini omeneşti, n'aş sta la îndoială să pronunţ

cuvântul greu, al *separării Bisericii de Stat*: Biserica să crească prin propriile ei puteri, înrădăcinate în suflete religioase; iar Statul să vieze şi să se întărească prin valoarea proprie a politicianismului, de care se călăuzeşte, fără sprijinul Bisericii. Nu fărămiturile, ce ni se aruncă preoţimii si instituţiilor bisericeşti, ne ţin legaţi de Stat — creştinii, ce vor să aibă preot şi biserică să le pună la îndemână şi mijloacele de susţinere, — ci grija de soartea poporului şi de viitorul lui ne ţintueşte aici. Căci ne îngrozeşte fantoma rătăcirilor, în care ar putea cădea, lăsat în voie de sub aripile de ocrotire ale bisericii, în care şi prin care s'a susţinut şi şi-a croit drum vieţii acest popor.

*

Aşa se înfăţişează biata «autonomie», pusă sub tutela de regulamentare, conducere şi administrare a Ministerului cultelor, a celui de instrucţie şi a celui de finanţe. Şi prin aceasta Biserica lui Hristos e pusă alături, ori mai rău chiar, decât ori care resort al vieţii publice, cârmuit de un Minister oarecare.

*

Cu introducerea mirenilor în $^{2}/_{3}$ parte, faţă cu $^{1}/_{3}$ preoţi, în corporaţiile bisericeşti s'a făcut desigur un însemnat pas înainte, faţă de starea din trecut, în Biserica vechiului Regat, ca şi în cea din Basarabia şi Bucovina. Pe noi ne bucură din tot sufletul acest progres pentru apropierea şi interesarea poporului credincios de instituţia Bisericei, care *este a poporului.* Introducerea mirenilor în corporaţiile bisericeşti va aduce cu sine, mai ales la început, şi neajunsuri, pentru cei neobişnuiţi şi, până când mirenii de pretutindeni, vor isbuti să nu vadă în Biserică decât un aşezământ de cârmuire al sufletului lor. Vor încerca să se afirme veleităţi politice. Dar nu e mai puţin adevărat, că atunci când conducătorii politici, de orice nuanţă, vor sta alături, la sfat, cu ierarhii Bisericei şi cu preoţimea, nu vor mai putea avea atitudinea de indiferenţă şi chiar de dispreţ, faţă de Biserică, pentru starea şi lipsurile căreia vor simţi că au şi ei răspunderea. Indeletnicindu-se cu chestiuni bisericeşti, este inevitabil să se pătrundă şi de importanţa lor, să le ajute şi să le cuprindă chiar în programul lor politic. — Este acesta singurul din cele 3 principii de bază, realizat prin noul proiect de lege. Dar şi acesta numai în parte.

*

Să urmărim al treilea principiu: constituţionalismul. El stă la baza tuturor organizaţiilor moderne în state, ca şi în feluri-

-tele organizaţii sociale, cu dreptul de vot osbştesc, pentru toţi membrii, cari le alcătuesc.

In Biserică? Legea prevede pe lângă Sf. Sinod, care stă în fruntea Bisericii un congres naţional bisericesc, corporaţiune centrală reprezentativă pentru întreaga Biserică. Acesta ar fi cel mai înalt for de legiferare în Biserică. Dar proiectul de lege nu-i lasă să-şi dea însaşi această reprezentanţă legea de care să se cârmuiască Biserica. Nici măcar «Statutul» de întregire a legii fundamentale nu-i lăsat în dreptul congresului de a şi-l stabili, ci abia regulamente vor putea fi întocmite de congres, şi acestea tot sub patronajul Ministerului, prin prisma de vedere a căruia trebue să treacă.

Congresul se compune din membrii *delegaţi*, de organizaţiile eparhiale, prin suprimarea votului obştesc, fără însă să fie aplicat acest principiu şi mai departe pentru compunerea organizaţiilor eparhiale şi protopopeşti, cari se constitue, la rândul lor, prin votul direct al tuturor credincioşilor.

Nu este aceasta singura abatere şi inconsecvenţă faţă de un principiu conducător. Sunt în proiectul de lege şi în «Statut» atâtea uşiţe de eşire şi intrare, câte veleităţi a putut avea legiuitorul, care pare să fi ales un stilizator al proiectelor, cu o anume mentalite, chemată tocmai să încurce, să pervestească, să cuprindă tot şi să nu dea nimic lămurit. Iată câteva spicuiri:

Membrii «Consistorului spiritual eparhial» vor fi numiţi de episcopi sau aleşi de adunarea eparhială...» (art. 205, Statut). Una ori alta?

«Consilierii (eparhiali) nu pot fi înrudiţi între sine până la al şaselea grad de sânge şi al patrulea de cuscrenie (art. 185). Numai membrii între sine, dar cu episcopul? Ar lămuri-o art. 212, lit. *g*) «nu pot fi aleşi membrii ai consiliului eparhial ai consistorului eparhial, ai consiliului central sau ai consistorului spiritual mitropolitan şi central acei cari sunt înrudiţi între sine, sau cu *episcopul* respectiv, până la al patrulea grad de sânge şi al doilea de cuscrie. Odată gradul 6 şi 4, apoi în alt loc, gradul 4 şi 2 de înrudire. Care e normativ?

Preşedintele adunării eparhiale este episcopul. Dacă prezidează ierarhul însuşi, ce rost mai poate avea restricţiunea, că hotărârile aduse cu majoritate de voturi a celor prezenţi să mai fie supuse aprobării episcopului, şi ce rost mai are atunci toată

această adunare costisitoare, dacă în definitiv hotărârea ierarhului e normă?

Să introduci elementul mirean în corporațiile bisericești, dar fără posibilitatea de a se afirma în chestiunile culturale, epitropești și de administrație, înseamnează să șăguești ideea constituționalismului democrat, pentru a înlătura și constituționalismul întemeiat pe principiul ierarhic și se întronezi, în parte, absolutismul ierarhic, care e suveran numai în chestiuni spirituale. Altfel forul de apel, în cazuri de divergențe în adunarea eparhială, trebuie să fie congresul național și nu Sf. Sinod (art. 167, Statut), dacă nu i se lasă suveranitatea în chestiuni eparhiale, adunări eparhiale, care lucrează independent, și ia parte numai la lucrările părților constitutive superioare prin reprezentanții săi (art. 8).

Cea mai gravă jignire a dreptului constituțional eparhial este faptul că s'a luat dreptul de alegere a ierarhului adunării eparhiale. Eparhia nu-și poate alege pe episcopul său. Toți episcopii vor fi aleși de Congresul central. De ce se va fi rezervat acest drept numai Congresului, pentru toate eparhiile, nu putem pricepe; câtă vreme motivul invocat în deobște: că altfel episcop ar putea ajunge în Biserica ortodoxă și unul de alt neam, este înlăturat prin cerința cuprinsă în art. 169 din Statut: să fie de naționalitate română.

In schimb centralizarea asta la București, judecată în lumina posomorâtă a unor alegeri de episcopi, trimiși de acolo în diferitele eparhii, ne inspiră îngrijorări mari pentru felul cum va fi recrutat episcopatul întregei țări, în viitor.

Dar și episcopii aleși de reprezentanța întregei biserici trebue să treacă prin cenzura Ministerului de culte (art. 12) *după* aprobarea din partea Sf. Sinod, pentru ca să fie confirmați de către M. S. Regele.

La rândul său episcopul trecut prin atâtea strecurători, cari fac iluzorie ideea de autonomie, este investit cu drepturi absolutiste, pentru a face tot așa de iluzorie ideea constituționalismului.

Revizorul bisericesc, pus pentru a controla oficiile protopopești și toate organele bisericești din eparhie e *numit* de episcop, (control dela eparhie și control dela minister; vai de cel controlat!); vicarul, *numit* de episcop, consilierii *aprobați* de episcop și ei fac numai *propuneri* pentru numirea și trans-

ferarea preoţilor ... (art. 19 lit. *h*. Statut). Incolo toată organizaţia Consiliului eparhial e pur administrativă. Cine bruma să iniţieze, să susţină şi îndrumeze apostolia religioasă în Biserică? Membrii consistorului spiritual, forul de judecată în eparhie, sunt *numiţi* de episcop, fără să se lămurească dacă deliberează sub prezidiul episcopului, ori se constitue a parte şi dau sentinţe, ce se aproabă de episcop.

Protopopul *numit* de episcop, preotul tot aşa; ori Statutul lasă şi mai mare nedumerire (art. 66 şi 86): «Organele de cădere vor stabilì printr'un regulament special modalitatea de instituire a preoţilor ca şi a protopopilor». Cari sunt aceste organe de cădere? Dl ministru şi P. S. Kiriarh? De ce atâtea părţi nelămurite în aceste proiecte, dacă nu cumva ele sunt un compromis de concesiuni din partea ierarhiei către Minister şi a Ministerului către absolutismul ierarhic, pentru robirea Bisericii?

In sfârşit, din nesfârşitul lanţ de încurcăli voite şi nevoite, câte ne îmbie aceste proiecte, încă una. Art. 41 spune aşa: Până la rezolvarea afacerilor comune Mitropoliei Ardealului şi până la organizarea internă a acestei Mitropolii în cadrele legii de faţă şi Statutului ei, Congresul naţional-bisericesc al Mitropoliei Ardealului va continuà să fiinţeze cu aceleaşi atribuţii şi cu acelaş mod de constituire şi funcţionare, întrucât bine înţeles, aceasta n'ar contravenì dispoziţiilor legii de faţă». Ce vorbă e asta. Congresul ardelean cu organismul său rămâne, dar numai întrucât n'ar contraveni legii de faţă, care desfiinţează întreaga organizaţie autonomă şi constituţională a Bisericii ardelene. Când acest proiect de lege va fi lege votată, mai are drept de existenţă Congresul ardelean?

*

Vast este proiectul de lege cu Statutul de organizare, care îl însoţeşte. Din el biata Biserică apare ca o fiinţă ferecată la mâni şi la picioare de cătuşele politicianismului nefast şi de lanţurile absolutismului ierarhic.

Pentru noi cari am trăit sub regimul Statutului organic, care ne asigura autonomia faţă de regimul străin şi asupritor, şi constituţionalismul faţă de veletaţi absolutiste, durerea ne este cu atât mai mare, că această umilire trebue să ni-se întâmple, când în fruntea întregei Biserici se găseşte I. P. Sf. Mitropolit primat, crescut şi trăit aici sub regimul de autonomie şi constituţionalism bisericesc; iară Ministerul cultelor este condus de

un ardelean profesor de istorie, şi membru al corporaţiilor bisericeşti din provincia mitropolitană ardeleană.

Aceasta este durerea noastră fără mângăiere, care nu poate lăsa fără învinuire nici congresul nostru naţional mitropolitan, că în tot decursul, atât de trăgănat, al sfătuirilor de organizare bisericească, a stat rigid şi neînduplecat pe lângă «Statutul organic» cu formula de rezervă a cuvântului din urmă, împingând la exasperare partea contrară, până a isbutit acum să înlăture cu desăvârşire principiile de bază ale unei organizări sănătoase şi mântuitoare. Când proiectul va fi lege, cine va mai avea îndrăzneala să se împotrivească, dacă la vreme nu şi-a spus cuvântul, cum trebuia să fie spus de Congresul nostru, într'un proiect de lege, potrivit unei organizări generale. Macar pentru a-şi fi salvat conştiinţa.

Dar oricum se va termina o pornire, ce n'ar mai putea fi îndreptată, cei buni, slugitorii cei adevăraţi ai Bisericei lui Hristos, îşi vor îndoì puterile şi râvna pentru a face *bine* lucrul Domnului între oameni şi sub regimul unei legi *rele*, dată de oameni. Preotul bun cunoaşte legea izbăvitoare, dată de Hristos Domnul pentru îndreptarea Bisericei Sale. Se va ferì de conflictul cu legea oamenilor şi va plini legea lui Hristos, aducând şi pe alţii la conştiinţa datoriei de a împlinì această lege vecinică, care va susţinea Biserica printre stâncile tuturor încercărilor, o va duce la biruinţă şi pe oameni la izbăvire.

Preotul **Ardelean.**

«Credinţa nu poate fi redusă la nici una din facultăţile noastre; luată în esenţa ei, ea nu este nici un sentiment de încredere, nici un act de cunoştinţă nici un act de voinţă. Ea este ceva ireductibil. Este sufletul nostru deschis unei realităţi superioare».

A. Jundt (Revue d'histoire et de philosophie religiluses din Strasbourg).

*

«Faimosul raţionalism care a umplut de îngâmfare veacul trecut, rămâne cu un pas în urma vieţii». C. *Petrescu.*

(Cuvântul).

Cui, Cum și Ce trebue să predice preotul ortodox.

(Urmare.)

Predica are un dublu caracter: *afirmativ* și *negativ.* Sunt adevăruri pe care ea le înviorează și le tălmăcește și sunt ficțiuni pe care ea le combate și le răstignește. Ea nu dărâmă decât ca să zidească. Și nu dărâmă decât ruine ca să zidească în loc viață superioară...

Și afirmațiile și tăgăduirile ei însă gravitează ca în jurul unui punct luminos — în jurul Mântuitorului și misiunii Lui eterne.

In lumina vieții și a pildelor lui Hristos este pusă spre cercetare viața omenească în toate momentele ei — și ca să-și afle îndreptățire și ca să-și descopere drum de înălțare.

Sunt azi predicatori care, închipuindu-și că adaptează Evanghelia la necesitățile vremii, o diluează și o desfigurează smulgând interpretări curioase din texte pentru diferite teme cu caracter social, economic etc., făcând în chipul acesta o operă de falsificare, din care nici Evanghelia nu câștigă, nici acei cărora li se predică asemenea contrafaceri. Să nu căutăm soluții la toate chestiunile mărunte ale vieții în Evanghelie, — de oarece ea nu dă decât soluții de orizont, soluții principiale soluții de orientare problemelor fundamentale ale vieții. Ea crează o nouă stare de spirit — o mentalitate deosebită decât acea pe care o pot creea filozofiile și științele lumii și în lumina acestei stări de spirit pot fi privite și deslegate și chestiunile mai mărunte — fără însă ca să găsim ceva expres în Evanghelie despre fiecare din ele.

Ea crează o *gândire creștină,* o *simțire creștină,* o *voință creștină* și o *conștiință creștină,* care nu se pot manifestà decât în sensul Evangheliei.

Predicatorul care are înfrățite în sine aceste 4 puteri, va puteà călăuzi credincioșii lui spre vecinicile isvoare ale Evangheliei — cu isbândă — de oarece viața *gândită, simțită* și *trăită* creștinește, umple lumea de fru-

museţi pe care şi ea le caută dar nu ştie se pare că ele isvorăsc din Hristos şi din testamentul Lui etern.

*

Mulţi predicatori însă au ajuns la concluzia justificată prin solidele premise ale unei experienţe îndelungate, că nu poţi propovădui Evanghelia cu autoritate, cu competenţă, cu rodnicie spirituală — decât dacă amvonul este precedat de jeţul duhovniciei, adică dacă predica este întemeiată pe datele conştiinţii creştine a enoriaşilor. Altfel vorbeşti în abstract — impersonal, fără obiectiv real. Şi au multă dreptate!

Am ascultat multe predici rostite în catedrale. Publicul e alcătuit în deobşte din amatori — unii vin cu preocupări exclusiv artistice — alţii numai dintr'un tradiţional sport duminecal, — şi pentru motive de ordin social — biserica poate fi un potrivit loc de întâlnire — mai ales în centrele străine. Predicatorul e pus într'o curioasă dilemă. Să spună cum simte el pe Hristos, cum trăeşte el Evanghelia?

E fără ecou. Majoritatea ascultătorilor este de obiceiu prevenită împotriva efuziunilor misionare. Când nu-ţi comentează predica pe temă de ridicul — auditorul rămâne în orice caz impermeabil pentru inspiraţiile creştine şi refractar oricărei încercări din partea predicatorului de a pătrunde în intimitatea lui sufletească. Rar ţi se întâmplă să mai întâlneşti a doua zi sau şi mai târziu, un creştin căruia i-ai vorbit în biserică despre datoriile lui creştine şi te-ai străduit să-i orientezi viaţa într'un duh nou, de pe amvon.

Ce legături sunt între tine şi el?

Dar *duhovnicul* care controlează discret şi statornic viaţa păstoriţilor săi — urcă în amvon cu o experienţă şi grăeşte unor conştiinţe care îi stau ospitaliere şi încrezătoare la dispoziţie şi pentru sfat, şi pentru mustrare deopotrivă.

In catedrale predică o mulţime de preoţi invitaţi din condescendenţă — fiecare predică aşa cum se pricepe, cum simte şi cum vrea. Uneori el pare că e candidat la un examen omiletic. Inaintea lui stau ca un juriu alcătuit din specialişti necontestaţi şi cu un foarte

cultivat spirit critic — atâţia teologi cu deosebite dispoziţii, favorabile sau defavorabile respectivului predicator. Şi această situaţie intimidează pe unii până la paralizarea oricărei spontaneităţi şi chiar a oricărui talent.

Fireşte când predici pe Hristos puţin trebuie să-ţi pese de critica din intenţie sau din deprindere a oricui — dar pentru firi mai sensibile şi mai sfielnice, lucrul îşi are incomodările lui destul de grave.

M'am gândit adeseori că ar fi bine pentru înlăturarea acestor stânjeniri să se renunţe la predicatorii de circumstanţă şi să se fixeze un număr de 3 preoţi care să predice fiecare un trimestru încheiat, vestindu se din vreme în programul de servicii religioase care vor avea loc în catedrală — cine, când şi ce predică.

Aiurea este introdus de mult acest sistem. S'ar putea predica pe anumite teme în conexiune şi deci în continuitate de idei, de persoană şi de interes.

*

Obiceiul aproape consacrat de a se interpreta în predică numai textul sf. Evanghelii, a coborât într'o uitare nemeritată atâtea învăţături substanţiale şi pline de actualitate şi frumuseţe cuprinse în pericopele *«Apostolului»* şi în cele ale Evangheliilor dela Utrenie — şi din celelalte zile ale săptămânii. Rămân astfel nelămurite şi nevalorificate atâtea elemente de viaţă şi experienţă creştinească spre marea pagubă a credincioşilor. V. T. e complect scos din uz. Se pune însă şi pentru noi şi pentru mulţi alţii chestiunea expunerii predicii.

Pe de rost, citită sau improvizată desigur în ce priveşte debitarea ideilor cuprinse în predică? De fiecare formă se leagă şi avantajii şi desavantajii.

Cine are talent, exerciţiu şi vervă e suficient dacă îşi meditează predica. Vorbele îi vor veni uşor, inspirate şi vii.

De multeori însă din pricina unor neaşteptate indispoziţii de moment, a unei agitaţii neprevăzute sau de-adreptul a oboselii — nu află cuvântul, figura sau expresia potrivită, se repetă, riscă pleonasmele şi uneori banalitatea — atât de compromiţătoare. Preotul-paroh şi duhovnic însă, care vorbeşte unui public familiar, va

fi scutit după câteva experienţe de aceste primejdii — dacă predică regulat. Improvizaţia stilistică e însoţită de gesturi mai spontane şi de accente mai intime şi mai puternice. Ea însă trebue neapărat să fie revărsarea unei seve lăuntrice adânci — adică a unui belşug de viaţă spirituală personală.

Citită pierde puţin din farmec. Preocupat de urmărirea atentă a textului scris — predicatorul îşi neglijează *atitudinea* prin care, ştim, cât de lesne isbutim să dominăm, să sugestionăm şi să antrenăm auditoriul. Inspiraţia atmosferii e stânjenită simţitor — de foarte multe ori chiar făcută imposibilă. Dar e un mare câştig pentru public — atunci când el are desigur *disciplina atenţiei* şi interes viu pentru problemele vieţii religioase — de oarece predicatorul, în scris, îşi şi poate închega logic în fond şi în formă literară corectă, ideologia şi argumentarea.

Este totuşi un *leac* pentru inconvenientele predicii scrise şi citite — predica învăţată pe din afară. *Memoria mecanică* vine în ajutor predicatorului şi este un sigur element de succes — aşi zice chiar un preţios colaborator al amvonului. Am cunoscut totuşi mulţi predicatori care mărturisiau că mai curând sunt capabili să înveţe pe de rost o predică străină, decât propriul lor elaborat. E, fireşte, foarte curios — dar faptul există. Este şi aci însă o primejdie. Aceia a unei expuneri *automate, fără vibraţii, reci, impersonale, artificiale.* Foarte rari sunt cazurile când un predicator cu memorie fidelă poate da *expresie, relief sentimental* şi *evidenţă personală* unui text asimilat mecanic.

Sunt dispus să prefer predica pe care o formulezi când predici şi chiar pe cea citită celei memorizate.

Având în vedere însă şi necesităţile practice — e foarte bine să-ţi fixezi în scris integral predica şi s'o rosteşti fără să fi preocupat de cuvintele de care te-ai folosit pe hârtie, pentrucă altfel *verba volantia* — e drept ele pot rodi sufletele — dar numai într'un cerc restrâns — pe când *verba scripta* — pot fi de folos şi mai departe altora.

(Urmează.) **Pr. Dr. Gr. Cristescu.**

In temniţă.

După Vicontele Alban.

I. Arestaţii.

Eri am însoţit pe episcopul nostru într'un loc de tristeţe amară: trebuia să viziteze închisoarea din oraşul episcopal.

Întrând în această imensă clădire, — ridicată de societate pentru a pedepsi şi a se apăra, — inima a început să-mi bată cu putere. Câte dureri, câte suferinţi, câte crime, remuşcări, regrete, poate chiar şi câtă nevinovăţie se găsesc închise dincolo de aceste zăvoare, în celulele şi chiliile acestea întunecoase!?

Vai, nu era deajuns că natura a pedepsit rasa umană cu atâtea rele; trebuia ca şi starea socială să le mai înrăutăţească, prin desfăşurarea pasiunilor rele şi prin nevoia de a le înfrâna. Trebuia ca pentru liniştea noastră, justiţia să aplice, — în numele tuturor, — pedepse aspre!... Dumnezeu însă a îngăduit aceasta; să respectăm hotărârile Sale şi să urmăm căile Sale, căutând ca din mijlocul acestor asprimi să răsară mântuirea sufletelor!...

* * *

Cei dintâi închişi, pe care i-am văzut aşteptau sentinţa judecăţei. Mulţi protestau pentru nevinovăţia lor şi erau mâniaţi şi pe nedreptatea acuzatorilor lor şi pe încetineala judecătorilor.

— «Iubiţii mei, le-a zis episcopul — dacă voi sunteţi creştini, binecuvântaţi pe Domnul, căci suferind pentru dreptate, Împărăţia lui Dumnezeu va fi a voastră şi veţi fi mângăiaţi cu prisosinţă. Consideraţi nevinovăţia voastră nerecunoscută ca o ispăşire, ca o încercare aspră, din care sufletul vostru poate să iasă curat şi plin de merite în ochii Judecătorului suprem. Jertfiţi Domnului nevinovăţia aceasta şi captivitatea voastră, pentruca supunerea şi liniştea sufletului vostru să inspire bănueli favorabile judecătorilor. Nu acuzaţi de nedreptate pe păzitorii ordinei publice. Fără îndoială ei pot săvârşi greşeli; dar aceste greşeli vor fi recunoscute şi îndreptate. Înţeleapta încetineală a magistraţilor, vă dovedeşte tocmai grija cu care ei voesc să ajungă la adevăr.

«Şi dacă totuşi veţi fi pedepsiţi pe nedrept, să nu vă mâniaţi contra oamenilor. Toţi sunt supuşi greşelii; dar mai cu-

rând sau mai târziu dreptatea va străluci; şi dacă justiţia omenească n'ar putea să mai şteargă nedreptatea săvârşită Dumnezeu însuşi o va repara. Şi atunci această îndreptare cât va fi ea de complectă şi măreaţă!!... Dar, dacă sunteţi vinovaţi (ceeace să ferească Dumnezeu) vă conjur să vă gândiţi la sufletul vostru, să nu lăsaţi să cadă asupra altora bănuiala răului, pe care voi l-aţi fi făcut; ci să suferiţi închisoarea voastră fără să vă plângeţi, pentruca pocăinţa voastră să mulţumească dreptatea lui Dumnezeu, mai mult decât ar putea pedepsirea voastră să mulţumească răzbunarea oamenilor».

Mulţi din cei arestaţi au fost mişcaţi de cuvintele Episcopului. Toţi au primit cu respect binecuvântarea păstorului, care venise să-şi caute oile pierdute.

Trad. de Pr. **Ioan N. Ionescu**, Bucureşti.

Schiţe de predici.

Cu gândul bun de a ajuta fraţilor preoţi la îndeplinirea datoriei de propoveduitori ai cuvântului şi de a le uşura sarcina apostolatului prin predică, începem a publica schiţe de predici.

Pe lângă săvârşirea cultului preotul trebue să fie un vestitor statornic al cuvântului pentru câştigarea sufletelor şi pentru mântuirea lor.

Oricât de frumoasă şi înălţătoare slujba sfintei liturghii, cu formele ei impresionante, în vremile de acum, nu mai ajunge pentru a potoli setea religioasă a mulţimilor. Sufletele, răscolite de atâtea încercări, prin cari au trecut, agitate zi de zi de atâtea griji, şi preocupări vremelnice, fără ca prin ele să li se deschidă zarea de lumină spre un liman de popas şi linişte, caută un reazăm, un adăpost sigur, un luminiş binefăcător, unde să se odihnească de truda vieţii.

Limanul de scăpare nu poate fi altul decât altarul Domnului şi isvorul de răcorire şi intremare sufletească nu este decât în cuvântul Mântuitorului nostru Isus Hristos.

Acest isvor trebue însă deschis, pentruca să ţişnească apa vie. Acest lucru vreau să-l ajute schiţele de predici.

Ele n'au pretenţia unui lucru conceput în stil mare, nici după toate cerinţele regulelor omiletice. Mai de grabă vreau

să ţină seamă de împrejurările restrânse şi lipsurile noastre imediate.

La serviciul religios din Dumineci şi serbători, serviciu socotit prea lung după starea neastâmpărată a spiritului oamenilor de azi, predica noastră nu poate avea estensiunea, ce i s'ar cuveni şi nici adâncimea, ce presupune o suficientă pregătire şi o largă cultură, în sens religios. Mai ales în satele noastre, cu lumea lor ţărănească simplă, trebue să se ţină seamă de multele condiţii speciale, în care preotul îşi desvoltă activitatea de misionar prin cuvânt.

De altă parte, predici lucrate în întregime, ar avea desavantagiul de a ne ocupa jumătate ori mai bine de jumătate, din cuprinsul revistei, când ar fi câte 3—4 în fiecare număr. Şi nici n'ar aduce folosul cuvenit. O bună predică se ceteşte bucuros, dar rareori se poate întrebuinţa în forma ei scrisă. Şi tot aşa, lucrul altuia fiind, cu greu poate fi învăţată pe dinafară. Iar predica cetită, în deosebi la popor, pierde jumătate din farmec şi din efect.

De aceea am crezut mai nimerit să dăm numai schiţe, adaogând la ideea de bază câteva lămuriri cari rămân la buna plăcere a preotului, ca să fie desvoltate şi întregite, pe măsura puterilor şi după cerinţele ascultătorilor.

In forma schiţei scurte, este mai uşor de reţinut mersul gândirii şi ori cât de modestă ar fi pregătirea preotului, el este în stare totuşi să-şi rotunzească expunerea astfel, încât să lege atenţiunea ascultătorilor săi pe 10—12 minute, vreme tocmai de ajuns pentru a nu stoarce prea mult puterile preotului, după slujba ce a premers şi pentru a nu obosi peste măsură pe ascultători.

Schiţele noastre, când ele vor fi luate după autori streini, vor purta indicaţia numelui aceluia. Şi vor fi cele mai multe de acest fel, pentrucă modestele noastre puteri, angajate să-şi facă datoria şi în alte îndeletniciri, n'ar ajunge să plinească totul cum trebue. După schiţe, ici colea, pe cât vom avea la îndemână, vom da şi scurte povestiri şi exemple, ce leagă atenţiunea ascultătorilor şi pot fi întrebuinţate cu folos de preot, la locul potrivit.

Bunii noştrii cetitori vor verifica pe urmă, dacă încercarea aceasta poate avea un rost cu folos, sau se cade să renunţăm la ea.

Preotul **Moruşca.**

Iarna în casa creştinului.

Nici un fel de oameni nu trăeşte în natură şi împreună cu ea, ca ţăranul: primăvara şi vara, toamna si iarna. Fiecare anotimp îşi are rânduiala sa de lucru. Iarna e mai multă linişte. Firea se odihneşte şi odihneşte şi omul. Dar această vreme de odihnă să nu fie un somn de iarnă; ea trebue să fie întrebuinţată cu folos.

1. Iarna odihnă pentru trup şi mai multă agoniseală pentru suflet.

Şi sufletul are nevoie de hrană. «Nu numai cu pâine va trăi omul... (Mat. 4, 4) ci şi sufleteşte omul trebue să crească ca şi trupeşte (I Cor. 13, 11). Unui împărat odată i s'a făcut imputarea că se dedă la lucru corporal. El răspunse: Cum? Dumnezeu şi firea m'a înzestrat de geaba cu mâni?» Tot aşa oare fără rost să fi dat Dumnezeu ţăranului muncitor minte şi pricepere? Ceiace a scăpat omul în vreme de lucru inteţitor, trebue să împlinească în vreme cu răgaz.

2. Iarna, familia e mai mult împreună, de aceea să i-se dea mai multă grijă dragostei şi voioşiei în familie.

Familia la sate nici odată nu e aşa risipită ca la oraş. In vremea lucrului trăeşte totuşi mai răslăţită. Iarna sunt mai mult la olaltă; în serile lungi de iarnă, dacă părinţii cer copiilor lor să rămână acasă, trebue să le facă plăcută petrecerea în jurul vetrii.

Inainte vreme erau în floare povestirile bătrâne şi sfătoase, pline de înţelepciune şi experienţe de viaţă, «omul stăpân al casei scotea din vistieria sa noui şi vechi» (Mat. 13, 52) Tinerii ascultau cu luare aminte, îşi legau sufletul cu acela al înaintaşilor, prin frumoasele tradiţii şi obiceiuri prin cari se întăreau. «Adu-ţi aminte... întreabă pe tatăl tău şi-ţi va povesti...» (A doua Lege 37, 7). Cu cântări şi cu jocuri nevinovate se petrece în casa cea bună.

3. Iarna e mai mult răgaz pentru viaţa contemplativă, de aceea şi mai multă viaţă religioasă.

In familia dela ţară se poate cultiva o mai adâncă pătrundere în viaţa religioasă. In zile de Dumineci şi serbători, cercetarea bisericei se face mai cu de-adinsul. Să nu scapi prilejul de a asculta graiurile sfintei Evanghelii şi a cărţilor sfinte. Copii de şcoală să fie puşi, ca să citească din Biblie. Testamentul nou să nu lipsească de pe masa creştinului. «Să nu lipsească cartea legii acesteia din gura ta...» (Isus Navi 1, 8). Iar nemuritorul Şaguna: «Să se dea poporului în mână (Biblia) spre cetire, gândire şi îndreptare, înainte şi mai presus de orice altă carte din lume, căci Sf. Scriptură, precum căldura soarelui şi lumina este pentru viaţă, e menită dela Dumnezeu pentru hrănirea cea duhovnicească a tuturor».

«Cela ce este dela Dumnezeu, graiurile lui Dumnezeu ascultă» (Ioan 8, 47), şi adună împreună cu Hristos, căruia îi cere sfat la tot pasul, punându-şi întrebarea: «Ce ar face Hristos în locul meu acum?»

(După Weigert.)

*

Partea cea bună. Un stăpân de casă avea obiceiul la Crăciun, să dea daruri argaţilor săi. Aşa şi în anul acesta. Işi chiemă slugile sale în presară, le vorbi despre tainica noapte, cu minunea naşterii Domnului. Şi încheie: fiecare aveţi dreptul să vă alegeţi un dar de 100 Lei sau o Biblie. Cel dintâi care veni zise: «Biblia e carte frumoasă dar eu nu ştiu ceti» şi luă suta. Al doilea spune: «Eu ştiu ceti, dar acum chiar am mare lipsă de bani» şi luă şi el leii. Al treilea: «Eu aş ceti bucuros Biblia, dar mi-a slăbit tare vederea şi nu mai pot», luă şi acesta banii. Stăpânul socotea acum, că şi al patrulea va face la fel. Acesta însă, apropiindu-se, zise: «Mama de mult doreşte să audă cetiri din Cartea sfântă. Ea nu poate, dar vreau să-i cetesc eu seara aceasta şi când voiu avea vreme, rogu-te să mă cinsteşti cu Cartea». «Bine te-ai gândit fătul meu, zise stăpânul. Dar să nu uiţi a te folosi şi de hârtia cu care pui semn, la locul unde ceteşti». «Hârtia cu care pui semn?..» şi argatul se uită cu deamănuntul la Cartea, pe care i-o întinse stăpânul Printre foi zări o hârtie de 500 Lei. Tovarăşii făcură ochii mari. Iar stăpânul depărtându-se zise: «Cine umblă mereu după bani şi plăceri se înşală mereu. Mi-ar fi părut rău, dacă nici unul din voi nu şi-ar fi ales partea cea bună».

Dreptatea şi sfinţenia lui Dumnezeu se arată în natură.

Multe lucruri nepricepute sunt în natură; adeseori ni se pare că întâlnim neorânduială şi mari pagube ne încearcă. Abaterea vremii rele prăpădeşte rodul sămănăturilor noastre; gerul şi vântul aspru iarna, şi grindina vara fac stricăciuni mari; boala între vite doboară cel mai de seamă ajutor al gospodarului.

1. Dumnezeu a blestemat pământul întru lucrurile mânilor omului.

«Dumnezeu a zis lui Adam: pentrucă ai ascultat glasul femeii tale şi ai mâncat din pom... blăstemat să fie pământul întru lucrurile tale... spini şi pălămidă va răsări ţie... întru sudoarea feţei tale vei mânca pâinea ta... (Facere 3, 17—19).

Blestemul loveşte numai lucrurile omului, nu atinge însă întreaga fire. Loveşte mai mult pe om decât natura. Aceasta nu s'a răsvrătit niciodată împotriva lui Dumnezeu. Ea stă mereu alături de Ziditorul său şi luptă cu puterile ei împotriva păcătoşilor, acelor ce zădărnicesc lucrul lui Dumnezeu între oameni. Urmarea blestemului, a fost că omul, care trebuia să fie domn şi stăpân (Fac. 1, 28) s'a făcut rob. Blestemul e cercare şi pedeapsă.

Pământul, această comoară de bunătăţi, — îşi închide adeseori vistieriile sale; apa care dă viaţă nouă şi-i ajută creşterea, — de câte ori nu nimiceşte ; focul, atât de necesar, — adeseori mistue toată agoniseala; văzduhul, fără de care nici o vietate nu poate trăi, aduce prăpăd prin furtună şi descărcări năprasnice.

2. Dumnezeu n'a retras toată binecuvântarea deasupra pământului.

Ţara pe care a blestemat-o Dumnezeu nu e pământul, ci iadul. El i-a lăsat pământului frumuseţea şi puterea de rodire. Sunt atâtea părţi în lume foarte roditoare. Unde mai este o ţară frumoasă, bogată şi roditoare ca România noastră. Comoara, pe care o cuprinde trebue să ne fie un îndemn mai mult la hăr-

nicie şi trezvie sufletească. Lucrul săvârşit cu minte şi cu râvnă întăreşte braţele şi sporeşte puterile sufleteşti.

3. Dumnezeu vrea, ca omul prin munca sa să refacă raiul pe pământ.

Natura dintru început năzueşte să-şi recapete starea ei cea veche: lanurile cele mai roditoare, dacă sunt lăsate ani de zile necultivate, se părăginesc, se umplu de spini şi buruiană, se sălbătăcesc; animalele de casă de nu vor fi îngrijite se pipernicesc, degenerează. Prin munca lui, omul preface pământul ca să nu mai dea spini şi pălămidă, ci roduri bogate şi folositoare; iar prin năzuinţele de înălţare ale sufletului său, după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu, revarsă lumină din rai peste întinsul pământului.

Lucrul «în sudoarea feţii» şi «ascultarea Cuvântului cu inimă bună şi curată fac roadă întru răbdare» (Luc. 8, 15).

(După Weigert).

*

«Astăzi s'a făcut mântuire casei acesteia».

(Luca 19, 9.)

Nu numai în casa lui Zachei s'a săvârşit mântuire, prin intrarea Domnului nostru Hristos, ci în toată casa de creştin, unde I s'a deschis şi a putut intra. Pentru că Isus şi azi, ca şi atunci şi în veac duce cu sine şi împarte din belşug darurile sale mântuitoare, ziua şi noaptea şi ori unde I-se face loc, ca să intre.

Dacă azi nu umblă prin lume în chip văzut de ochii noştrii, Domnul a aşezat în mijlocul nostru scaunul măririi Sale, de unde ascultă rugăciunile noastre şi împrăştie binefacerile Sale.

1. Dorul de a cunoaşte pe Isus.

Zachei avea dorirea puternică de a vedea pe Isus, de a-L cunoaşte. Aleargă înainte, se urcă într'un dud, ca să-L poată vedea printre mulţime, căci era mic de stat.

Mulţimea frământărilor vieţii noastre vremelnice, mulţimea grijilor, cari ne împresoară, acoper şi învălue faţa Domnului de către ochii noştrii, aţintiţi spre lucrurile lumii acesteia.

Şi nu băgăm de seamă că alături de noi păşeşte Mântuitorul Isus, că El e pretutindenea aproape, aşteaptă doară să-ţi ridici ochii spre El, ca să te chieme, să te îmbrăţişeze cu dragoste, să-ţi schimbe haina învechită de păcate a sufletului tău şi să te învălue în haina strălucitoare a omului nou, prefăcut prin puterea Lui tainică.

Trebue să-l căutăm cu râvna lui Zacheiu şi El nu va întârzia să ni se descopere.

2. Intrarea lui Isus în casa şi în viaţa noastră.

Isus îşi îndreptă privirea spre Zachei, printre crăngile pomului: «Zachee grăbeşte de te coboară, că astăzi în casa ta mi se cade să fiu».

Aşa grăeşte Domnul către tot păcătosul: coboară de pe pomul sălbatec al îngâmfării tale, de pe culmea egoismului tău şi al dedărilor tale vinovate.

De câte ori nu auzi această chemare a lui Isus, prin cuvântul Evangheliei, prin graiurile cărţilor sfinte la slujba religioasă şi din propovăduirea preoţilor. Scoboară de pe locul unde stai cu viaţa ta şi te întoarce cu grabă la casa ta cea firească, la vatra sufletului tău. Acolo vrea Isus să te întâlnească, acolo vrea să fie primit, ca să petreacă împreună cu tine.

Vezi minunatul rod, urmările intrării lui Isus în casa lui Zacheiu. Lacomul şi sgârcitul vameş se schimbă, se umple de dragoste către aproapele său. Işi împarte jumătate averea săracilor, şi întoarce împătrit celor năpăstuiţi de el. Până aci banul era Dumnezeul lui, averea era cea mai înaltă a lui bucurie. De acum Dumnezeu devine cel mai înalt bine al său, fericirea vieţii sale Isus se face comoara lui cea mai mare, peste toate bunurile lumii acesteia.

Şi pentru tine darul lui Dumnezeu, ce vine în casa ta, prin intrarea lui Isus, va lucra aceleaşi roade de mântuire, va revărsa acelaş belşug de binecuvântare, de prefacere şi de înălţare.

Cuvântul Domnului e şi pentru tine: «Astăzi s'a făcut mântuire casei acesteia».

*

Cu ochii ţintă la Hristos. Un om dela o curte împărătească se tîngui într'o zi stăpânului său, că ori cât se năzueşte să urmeze lui Hristos în viaţa lui, nu poate; ispitele şi ademenirile lumii îl trag când în dreapta, când în stânga. Impăratul a luat o cană, o umplu cu apă până la gură, apoi dându-o slujitorului său, zise «Ia această cană cu apă şi o poartă pe toate uliţele oraşului, dar să ştii, că de vei vărsa din ea numai un picur de apă, ţi-ai pierdut viaţa»... Omul se întoarse cu cana înapoi, fără să fi vărsat un picur de apă din ea. «Ce ai văzut pe uliţele oraşului?» îl întreabă stăpânul. «N'am văzut nimic, fiindcă nu m-am uitat decât la apă, ca să nu vărs». «Vezi — adaugă împăratul — ţine mereu ochii aţintiţi spre Hristos, precum i-ai avut asupra apei, şi nu te vor mai ademeni ispitele lumii».

Ce poate o mamă.

Mat. 15, 21—28.

Spre a se feri de mânia fariseilor aţâţaţi de mustrările Domnului (Mat. 15, 1—20) căci ceasul Lui încă nu sosise, şi pentru a potoli însufleţirea şi sgomotul ce se produseră în mulţime din pricina binefăcătorului lor, Mântuitorul părăseşte ţara sfântă, pământul Iudeilor, şi trece în părţile Tirului şi ale Sidonului, locuite de păgâni.

Câtă durere copleşeşte sufletul când cineva e nevoit să-şi lase căminul, să treacă hotarele ţării sale, o ştim din grelele încercări ale răsboiului, şi o ştiu toţi câţi îşi caută agonisirea pâinei în ţări streine.

Dar pribegirea Domnului şi printre păgâni este prilej de răspândire a împărăţiei lui Dumnezeu. Femea hananeancă aude de venirea lui Isus în părţile acelea. Faima Lui ajunse, mai nainte chiar, şi acolo. Ea cade la picioarele Lui cerându-i ajutor pentru copila ei bolnavă.

1. D r a g o s t e a d e m a m ă.

Dragostea de mamă face minuni. Jertfa ei pentru creşterea copiilor e nepreţuită. Intru dureri le dă naştere, se lipseşte de somn şi odihnă, de plăceri şi desfătări. Tot lucrul mânilor ei al lor este. Ea îi învaţă întâiele cuvinte, le împreună mâinile pentru rugăciune. Ii ocroteşte, îi învaţă pânăce îi vede răsăriţi, în stare să-şi ia zborul în viaţă.

Pe cât de mare e dragostea mamei pentru copilul ei, pe atât de covârşitoare e durerea ei când acesta sufere.

Iată o mamă îndurerată de boala cumplită a fiicei ei. Ce boală va fi fost nu putem şti cu adevărat, o tulburare de minte, nebunie, o răutate ascunsă, o stăpânire a vicleniei diavoleşti, sau poate o boală ruşinoasă, pe care mama se sfieşte să o spună, dar vrea să-şi scape copila de ea, cu orice preţ.

Nu se dă înapoi, când Isus nu-i dă răspuns, nu slăbeşte rugămintea ei, nici în urma umilirii prin asemănarea ei cu câinii. Nu era o batjocură aceasta ci o examinare a credinţii ei.

Mama, care nu pregetă în rugăciune pentru copilul ei, deşi nu e ascultată îndată, nu se tulbură, ci aşteaptă cu răbdare, îl va dobândi la vreme. Rugăciunea mamei, întovărăşită de a copilului, dacă el este cu pricepere, va avea îndoită putere.

Grija aceasta de mamă trebue să fie şi mai înteţită pentru sufletul copilului ei. Vai mamei, părinţilor, cari trec cu uşurinţă peste sburdările necuviincioase ale fetelor şi nu înfrânează pornirile pătimaşe ale băieţilor! A lor este răspunderea şi pe ei îi va ajunge blestemul vieţii nenorocite a acelora.

Mamă când ţi se pare că puterea ta nu ajunge, şi nici oamenii nu te pot ajuta, aleargă la Isus, du-ţi copilul cu tine în faţa altarului, şi nu vei pleca de acolo fără mângăiere şi fără isbăvire.

2. Dragostea lui Hristos isbăveşte.

Intâi ni se pare, că Domnul dispreţueşte rugămintea femeii, căci nu răspunde. Şi când răspunde, cuvântul este amar, pare o jignire, — asemănarea cu câinii. Dar prin tăcere, prin vorba Lui aspră Isus vrea tocmai să smulgă un suflet dintr'o stare de josnicie, de păgânătate păcătoasă. Poate era vinovată şi mama de starea ficei sale, şi merita mustrarea; ori Domnul vrea să smulgă cu totul acest suflet din intunerecul de până aci, ca să se înfăţişeze în lumina strălucitoare a credinţei mântuitoare. Şi isbuteşte. Aşa vrea adeseori să ne smulgă şi pe noi, prin încercări, dureroase din mediul păcătos, în care ne ducem traiul, de sub stăpânirea patimilor. El ne vrea ai lui întregi. Nu numai minuni voia El să

facă înaintea oamenilor, ci îi vrea pe ei înşişi. Şi a dobândit pe hananeancă, a izbăvit-o, pe ea prin suferinţa fiicei şi a mântuit de boală pe fiica ei, prin rugăciunea şi credinţa mamei. (După Keil.)

*

Puterea rugăciunii. Un ucenic de farmacie, cum era de slujbă într'o noapte, fu trezit din somn de un băieţaş, care îi ceru ceva leac pentru mamă-sa bolnavă. Somnoros ucenicul luă în grabă o sticlă cu otravă şi turnă în sticluţa băiatului, care îl stîrnise din liniştea nopţii. Abia plecă băiatul şi ucenicul băgă de seamă greşala. Aleargă în stradă, strigă desnădăjduit după băiat. — dar înzadar. O nelinişte amară îl cuprinse pe ucenic. Vedea, parcă, pe biata femee svârcolindu-se în chinuri grozave, din pricina otrăvii. I-se păru că el însuşi este pierdut, — ca un ucigaş. Deodată, în desnădejdea lui, îşi aduce aminte de rugăciunile, pe cari le învăţase dela mamă-sa ca copilaş. Împins ca de o putere nevăzută, se aruncă în genunchi, şi rugă pe Dumnezeu să-i dea o dovadă, să-l ajute, scăpându-l din nenorocirea, în care a ajuns. Abia îşi isprăvi rugăciunea, când o lovitură puternică se auzi la uşă. Se grăbi, şi acolo recunoscu pe băiatul, care cu răsuflarea înecată plângea cu lacrimi, şi îi spuse că fugind a căzut şi-a spart sticla...

«Chemarea pastorală şi apostolatul laic se întemeiază pe apostolatul bisericii. Bisericile să se cucerească de Sf. Duh! Şi criza misiunii pastorale şi sărăcia vocaţiunilor laice nu vor mai fi. Soluţia problemii apostolatului creştin şi social stă în intensificarea silinţelor noastre întru trezirea conştiinţelor şi bisericilor noastre». *Pierre Durand*
(Le christianisme social).

*

«Familia este suportul adânc şi cel mai greu de modificat al tradiţiilor şi datinelor naţionale; ea asigură statornicia trăsăturilor etnice şi a spiritului şi înclinărilor atavice pe care le numim sufletul şi inima unui neam. Din credinţa religioasă, din poruncile şi ajutoarele ei spirituale, probate de atâtea ori, părinţii şi mamele îşi vor sorbi hotărârea şi curajul de a creşte acele mareţe familii de odinioară cu care ne mândrim până azi».

(Les nouvelles religieuses.)

MIŞCAREA LITERARĂ.

Pe drumurile spiritualizării prin Evanghelie. In învălmăşeala de patimi netrebnice, in care se pierd azi atâtea puteri şi se sfărâmă atâtea suflete, chemate totuşi să trăiască în ritmul superior al idealului evanghelic, cugetul bun şi cinstit al câtorva ostenitori smeriţi se poartă isbânditor deasupra vânzolirilor triviale ale vieţii obicinuite, cum se purtà duhul lui Dumnezeu peste ape şi peste hăurile cosmice. — Câte destrămări iremediabile împiedecă aceste cugete bune prin silinţele lor nepregetate! Cât de imens ar creşte păcatul în lume, de n'ar durà ei stavile de virtute şi de n'ar spintecà ei sghiaburi adânci în suflete pentru valul de spiritualitate, din care-şi înviorează azi omenirea, bruma de entuziasm moral pentru înălţările ei peste clipă şi peste pulbere!

Sufletul românesc, are atâta nevoie de inspiraţii şi orientări morale! Societatea românească trebuie să facă fără zăbavă o *cură* de spiritualizare pentru însănătoşirea şi întremarea puterilor ei lăuntrice. Conştiinţa religioasă nu s'a născut încă în straturile adânci ale poporului nostru — şi inerţia pe care o cultivă primitivul şi mărgenitul instinct religios ne-a adus prea multe înfrângeri şi falimente pentruca să ne mai lăsăm stăpâniţi de duhul ei lânced. O încercare de eliberare spirituală s'a început însă de vreme şi în ţara noastră cu un entuziasm misionar neegalat până acum la noi nici ca sinceritate, nici ca orientare.

Este vorba de apostolatul *Păr. I. Trifa* prin cea mai bună şi mai substanţială publicaţie de graiu românesc, prin «*Lumina Satelor*». Dacă s'a făcut vreodată un efort mai conştient, mai inspirat şi mai competent pentru spiritualizarea vieţii noastre naţionale prin Isus Hristos — de bună seamă este acesta al Păr. Trifa. Aproape 10,000 de suflete româneşti primesc şi se hrănesc săptămânal cu anafora Evangheliei pe care le o tâlcueşte frumos, simplu şi adânc Păr. Trifa — aruncând peste cele 2000 de ani de creştinism o punte de lumină întru înţelegerea şi înfrumseţarea prin Isus Hristos a realităţilor vieţii din vremea noastră. E atâtă belşug de înţelepciune şi de simţire creştină în această revistă — cum nu-şi poate cineva închipui. Dacă ar face cineva un recensământ al moralităţii româneşti şi al sincerităţii creştine şi naţionale a poporului nostru — în primul rând ar trebuì să înscrie pe aceşti 10,000 de ţărani care în frunte cu preotul lor au purces pe drumurile spiritualizării şi iluminării prin Evanghelie.

De curând cetirile şi tâlcuirile din V. T. şi din N. T. au început să apară în broşuri separate. Am înaintea mea primele 2 cărţi proaspăt ieşite dela tipar.

Rămâi *uimit* de ce realizări superioare este capabil un suflet creştin de păstor exemplar.

Elementul plastic şi intuitiv este oferit prin chipurile religioase, minunat executate şi care preced ca un frontispiciu textul biblic şi interpretarea lui.

Urmează apoi scurte şi sugestive istorioare care apropie de viaţa omenească povaţa Mântuitorului. Toată lumea dornică de a vedeà renăscându-se sufletul neamului nostru şi idealizându-se plăpânda şi tulburata noastră viaţă socială — trebuie să-şi interpreteze ca o datorie de conştiinţă răspândirea acestor broşuri în număr cât mai mare. Oficialitatea bisericească şi cea laică vor trebuì să-şi spună cuvântul şi să ia toate măsurile cu putinţă pentru a asigurà acestor publicaţii *recordul tirajului naţional.* Cine ne suspectează de exagerări din spirit de reclamă — e rugat să verifice şi să-şi rostească convingerea cum ne-am rostit-o şi noi.

Cetiri şi tâlcuiri din Biblie, cu chipuri şi icoane, cartea I de *Iosif Trifa,* preot, redactorul gazetei «Lumina Satelor» Sibiiu 1924 pag. 34. form. mare. Preţul 10 Lei.

Evangheliile Duminecilor de peste an şi Tâlcuirea lor, cu 30 ilustraţiuni. Cartea I de Iosif Trifa, preot, redactorul gazetei «Lumina Satelor» Sibiiu 1925 pag. 40 form. mare. Preţul 15 Lei. Se pot comanda dela autor. Pr. Dr. Gr. Cristescu.

*

Graiul Peşterii din Betleem, cuvinte creştineşti de Crăciun, de arhimandritul *I. Scriban,* Bucureşti 1925, pag. 16. Preţul 2·50. O broşurică pusă la îndemâna primăriei capitalei, pentru a răspândi însufleţite cuvinte de bună învăţătură în fabrici, ateliere şi alte aşezăminte. Isus Domnul se zugrăveşte ca Stăpân al vremii, Soare al dreptăţii, Lumina cunoştinţii, Nădejdea noastră.

*

Ceasul copilului (Die Stunde des Kindes), predici pentru copii, editate de *Karl Dörner,* cu concursul dlor Dr. Constantin Brettle, Fr. Iosif Brecht şi Fr. Xaver Huber. Freiburg i. Br. 1924, Herder, pag. 296. Preţul leg. 5·90 M. a.

Cartea este rezultatul colaborării cu plan, plin de înţelegere, a unor preoţi adânc cunoscători ai sufletului copilului. Ea se întemeiază pe ideea veche: Numai dacă oamenii se fac mai buni putem nădăjduì vremuri mai bune; şi dacă este ca să devină oamenii mai buni, trebue să se facă începutul cu tineretul. Predicile sunt ţinute potrivit mentalităţii copiilor, în limba lor, cu motive, situaţii şi povestiri din lumea de închipuire copilărească, voioase şi senine ca şi viaţa lor şi totuşi pline de puterea, care ridică sufletul spre Dumnezeu. Cum a fost apreciată după apariţia întâiei ediţii rezultă din faptul, că în a doua lună s'a pus sub tipar a II-a ediţie. Nu numai pentru preoţi sunt model de predici, ci şi pentru părinţi, în-

vățători și toți câți se îndeletnicesc în un fel cu educația copiilor, este o carte de psihologie și pedagogie religioasă, de valoare superioară.

*

O zi de odihnă vie (Lebendiger Ruhetag) Gânduri pentru zilele de Dumineci și sărbători, de *Franc. Xever Lutz*, preot. Freiburg i. Br. Herder p. 140. Prețul leg. 2·50 M. a.

Cărticica cuprinde schițe potrivite pentru predici scurte asupra feluritelor probleme sufletești fără a se lega de un text biblic. Analizele succincte resfrâng lumină asupra concepțiilor de viață modernă, reversând duhul religiosității, care înviorează. In întunerecul ce înpresoară traiul păcătos al lumii de azi, este atât de necesară lumina credinții, în slujba căreia e pusă această lucrare.

*

Biserica și Europa cea nouă (Die Kirche und das neue Europa), șase conferințe pentru oameni cari cred și cercetează, de *Dr. Engelbert Krebs*, prof. de teol. la univ. din Freiburg i. Br. 1924. Herder, pag. 192. Prețul 3·50 M. a.

Cartea este opera unui profesor care avea la îndemână elementele de judecată asupra ideii de reconstituire a unității religioase în Europa. Domineazā bineînțeles punctul de vedere catolic.

Raportul Bisericii față de celelalte domenii ale vieții: politice, economice științifice, atât de sdruncinate în aceste vremuri, este analizat cu adâncime de cugetare și cu iluminări superioare cari se ridică peste cercul de interese catolic, urmărind ideea apropierii Bisericilor ca o putere nouă de refacere a lumii. Biserica și credința religioasă au în sine puteri de înălțare, cari pot uni popoarele într'o armonică conlucrare, când aceasta se va întemeia pe principiile de credință religioasă și de viață creștinească.

Conferențele autorului îmbrățișează: strâmtorarea sufletească a prezentului și strigătul vremii după ajutorul bisericii, puterea de formare a bisericii în trecut și în prezent, slujba și spiritul bisericii, dogma și viața, tainele și darurile, liturghia, misticismul și caritatea, încheind cu posibilitatea unirii între biserica romano-catolică și rusească.

*

Drumul greșit și sfârșitul socialismului științific (Des wissenschaftlichen Sozialismus Irrgang und Ende) de *Heinrich Pesch S. I.* Freiburg i. Br. 1924. Herder, pag. 70. Prețul 1·20 M. a.

Așa numitul «socialism științific» voia să îmbrace în haină cuceritoare tendințele luptei de clasă, pe cari socialismul le are la bază. Haina se sfâșie tot mai mult lăsând să se vadă răul pe care îl acoperea. C. Marx a fost un rob al unei doctrine. Opera lui nu eră însă lipsită de cercetări preconcepute și in-

teresate. Drumul arătat de el şi urmat de mulţi, este părăsit tot mai mult şi de prieteni. Influenţa, pe care a avut-o «marxismul» asupra masselor, se destramă.

Ideea de asociare a oamenilor, fără socializarea mijloacelor de producţiune şi comunizare a bunurilor, prinde a domina. In locul ideii de sfăşiere pe clase, ideea de unire la lucru comun va aduce pacea, progresul şi prosperarea.

Autorul pune idealismul creştin în locul materialismului, incordarea tuturor puterilor în locul lenei şi a plăcerilor, dreptatea şi iubirea faţă cu mândria şi ura de clasă. Acestea vor izbăvi; acesta e drumul de urmat şi socialismul va rămânea de o parte cu tendinţele lui, cu unilateralele lui tendinţe de clasă.

Pr. P. T. M.

CRONICĂ BISERICEASCĂ-CULTURALĂ.

Sectare. In «Cuvântul», — ziarul de *cultură* şi viaţă românească sănătoasă, cum nu sunt în stare să o înfăţişeze toate gazetele politice, — publică de curând, dl *Nichifor Crainic*, păreri cu privire la sectari.... «Statul e dator să legifereze interzicerea sectelor în interesul său. Are destule argumente s'o facă. Sectele atacă în primul rând biserica ortodoxă, biserica majorităţilor româneşti şi în special ţărăneşti, care alcătuesc temelia acestui stat şi caracterul lui naţional. Ori cât de mică ar fi biruinţa oricărei secte, ea înseamnă o nouă spărtură în unitatea psichologică a elementului de bază în stat. Cine a fost măcar într'un sat contaminat de secte şi a pipăit sufletul secular sfâşiat în două: baptişti — ortodocşi, adventişti — ortodocşi, cine a înţeles prăpastia ce se cască în massa omogenă până acum a sufletului acestuia, înţelege primejdia: sectele fărâmiţează pas cu pas această bază unică.

Expresia religioasă a acestei omogenităţi de suflet e ortodoxia, pe care statul, sprijinit pe majoritatea naţională a declarat-o constituţional biserică dominantă. Apărându-o, îşi apără temelia existenţei».

«Libertatea credinţelor religioase pe care o garantează constituţia n'a fost niciodată şi în nici o ţară înţeleasă ca o libertate fără margine. O credinţă religioasă nu rămâne nici când o chestiune pur personală. Ea dă un impuls la acţiune, ea cere o traducere în fapte şi, prin aceasta se mută din interiorul sufletesc în domeniul social. Există libertate absolută în domeniul social? Putem vorbi de libertatea unor credinţi ce se dovedesc în contradicţie cu interesele mari ale societăţii? Dacă o sectă, cu aberaţiile pe cari le propagă, provoacă disoluţia, fie numai psihologică, a societăţii, poate fi statul constrâns s'o lase în voie în numele «libertăţii religioase?» O mişcare religioasă

e un fenomen social şi, ca atare, din punct de vedere al statului, el poate fi bun sau rău, deci încurajat sau suprimat».

In continuare, răspunzând «Adevărului», care se face advocatul tuturor streinilor şi streinismelor primejdioase în această ţară, arată, cu întâmplarea din satul Volovaţ, cum sectele fărâmiţează unitatea psihologică a ţărănimii noastre, atacând baza unitară a Statului.

Pe cât de primejdioşi pe atât de îndrăzneţi sânt Sectarii, folosindu-se de mijloace, oameni şi împrejurări, cari n-au mai putut scăpa nici organelor de stat.

Ministerul de interne luând ştire, că predicatorii ambulanţi, aparţinători diferitelor secte religioase, cutreeră satele de pe întreg cuprinsul ţării, şi ţin adunări în case particulare chiar şi în timpul nopţii, împiedecând executarea legii pentru controlul streinilor şi făcând aproape imposibil ca organele în drept să exercite controlul reclamat de siguranţa statului, şi că aceşti predicatori, folosindu-se de îndreptarea calendarului, fac agitaţii în contra bisericilor româneşti tulburând liniştea şi pacea în parohii, sub Nr. 105,515/1924 a dat ordin tuturor Prefecţilor de judeţ pentru a dispune, ca predicatorii sectelor religioase să fie opriţi a mai merge din comună în comună în scop de propagandă, urmând ca fiecare predicator să-şi mărginească activitatea în comuna unde locueşte.

Preoţimea, în primul rând, e datoare să dea mână de ajutor organelor statului, desvălind pe cei ce se fac vinovaţi.

Biserica însăşi nu poate recurge însă la mijloace de constrângere. Preotul, care ar face apel la forţa publică pentru a se apăra contra sectarismului, ar fi de osândit. El trebuie să pornească, cu râvnă, evanghelizarea mulţimii, cu scopul hotărât de a câştiga şi readuce pe cei rătăciţi prin puterea misionarismului apostolic. Dăm aici o pildă. Părintele Dimitrie Popa din Cheşia, a izbutit să întoarcă la credinţa cea dreaptă 54 sectari, în decursul anului trecut. Intre ei şi pe fruntaşul predicator al lor, Gheorghe Popa, care desvăleşte acum tainele perverse ale sectarilor şi primejdiile pe cari le răspândesc în viaţa neamului. Devotamentul preoţesc în slujba Domnului nu rămâne fără succes. Fruntaşul convertit trebue să-şi găsească un sprijin în biserică pentru a-şi putea pune cunoştinţele şi experienţele în serviciul propagandei de recucerire a rătăciţilor.

*

Cercul de lectură biblică a Societăţii ortodoxe naţionale a femeilor române Secţia Sibiu s'a deschis în una din salele destinate căminului cultural, în palatul Bulevard al Consistorului.

Cercul urmăreşte ideea regenerării sufleteşti, prin lectură şi interpretări biblice, în legătură cu nevoile vieţii sociale. Comitetul Secţiei a pus în centrul preocupărilor sale problema religioasă, asupra căreia caută să se lămurească şi să o adân-

cească prin aceste lecturi biblice, pentru ca opera de educaţie şi caritate creştinească, la care s'a angajat, să o poată duce cu succes la îndeplinire.

Pentru ca să urmăreşti cu tenacitate, constant şi cu devotament o astfel de operă, trebue să stringi mai întâi energie, însufleţire şi dragoste din dragostea lui Hristos, încât prisorul să caute revărsare binefăcătoare. Lucrul acesta cere adeseori jertfă de sine, lipsire de mulţumiri obicinuite în viaţa de toate zilele, de cari nu e capabil decât sufletul îmbogăţit întru Hristos.

Acest mijloc de îmbogăţire a sufletelor vrea să fie cercul de lectură biblică.

Până acum au fost 3 întruniri. Cea dintâi deschisă de părintele P. Moruşca, a doua îngrijită de păr. Dr. Gr. Cristescu, prof., a treia de păr. Gh. Maior, cea următoare de păr. asesor Scorobeţ. Şi aşa înainte, în fiecare Vineri d. a. dela ora 6—7. Inceputul bun nu scapă ironiei unora dintre cei obicinuiţi să privească pieziş lucruri pornite în numele lui Hristos; dar se găsesc mereu suflete setoase, cari mărturisesc de bucuria şi mulţumirea de a asculta expunerile preoţilor, intime şi convingătoare.

*

Cercul religios al elevelor dela liceul «Carmen Sylva» din Timişoara a luat fiinţă prin hărnicia pricepută a părintelui Ioan Imbroane, profesor de religie. Insufleţirea şi devotamentul în slujba evanghelizării au ajutat pe părintele profesor să realizeze lucruri, cari servesc de pildă şi îndemn tuturor profesorilor de religie.

La începutul anului şcolar a aranjat şi sfinţit un paraclis, într'o sală potrivită a liceului, unde slujeşte pentru eleve. N'ar trebui să existe şcoală secundară în ţara aceasta, fără capela sa.

A înfiinţat un cerc religios al elevelor, sub ocrotirea sfintei fecioare şi martire *Ecaterina*, un laborator pentru formarea sufletului creştinesc al viitoarelor mame şi soţii, pentru ca la vreme să-şi ştie preface vatra familiară în altar de închinare religioasă.

La 24 Noemvrie cercul a aranjat o serbare religioasă din prilejul sfinţirii şi aşezării icoanei patroanei în sala de întrunire a cercului. Au fost cântece, recitări, şi o conferenţă a dşoarei Marcu, prezidenta cercului, de o superioară concepţie de viaţă creştinească. Inceputului frumos urăm din tot sufletul izbândă, pentru a chiema şi în alte părţi la urmarea pildei bune.

*

O operă de zidire sufletească pentru copii săvârşeşte cu o dragoste apostolică, părintele *A. I. Pârvănescu* din Craiova, prin revista *«Mântuitorul»*. Lună de lună pune în mâna copilaşilor creştini povestiri atrăgătoare, poveţe simple, potrivite să între uşor în mintea copilului, poezii frumoase şi multe

alte iscodiri ce pot ţişni din inima caldă a unui părinte, ce şi-a făcut o problemă de viaţă din păstorirea sufletelor fragede.

A înfiinţat şi o societate a copiilor «Mântuitorul», cu peste 200 de membrii, cari săptămâni de săptămâni se adună la şedinţe, de lectură biblică, însoţită de cântări religioase şi de producţiuni distractive.

Pentru opera sa ştie să câştige şi inimile oamenilor cu dare de mână. De sărbătorile Crăciunului a strâns suma de aproape 18,000 Lei, din cari a cumpărat daruri pentru copiii sărmani din parohia lui.

Apostolatul său între copii e o pildă de urmat.

Pr. P. T. M.

Incepând noul an, care ne cere cheltueli noi, până când n-au fost acoperite pe deplin nici cele vechi, din pricina multelor abonamente restante, trimitem cu rambursă numărul acesta al «Revistei»; iară pe onoraţii noştri cetitori, cari preţuesc munca, îi rugăm să ne trimită măcar o parte din abonamentul curent.

„Administraţia“.

NOTE ŞI INFORMAŢII.

Conferenţele publice, aranjate în Sibiu de desp. Asociaţiunii şi Secţia Asociaţiunii gen. a profesorilor sec. cu concursul «Extensiunii universitare din Cluj» în a doua lor serie din iarna asta se prezintă cu un program deosebit, susţinut în întregime de către profesori universitari, dela Cluj şi Bucureşti. Intre multele probleme culturale şi sociale credem că putea găsi un locşor şi problema religioasă, care oricât ar vrea cineva să o împingă în unghiu, răsare mereu cu putere, strigând stărilor sufocante în care ne zbatem: fără mine nu este mântuire!

*

Eparhia unită a Orăzii mari şi-a înfiinţat şi ea organul său «*Vestitorul*» începând cu noul an. Are o parte oficială şi alta de cultură religioasă. Un nou tovarăş, la lucrul de zidire a sufletelor, la muncă dreaptă, e bine venit.

*

P. Sf. Sa Părintele Episcop al Aradului a dăruit de curând un clopot bisericii zidite în 1908 de P. Sf. Sa în satul Pociovelişte de lângă Beiuş. Răsboiul răpise bisericii clopotul. Din prilejul sfinţirii clopotului a fost o frumoasă serbare religioasă acolo la 14 Decemvrie a. tr.

*

Mitropolia unită din Bucureşti e o dorinţă tăinuită a cercurilor bisericeşti gr.-cat. Nici părintele episcop al Lugojului nu o revendică cu îndrăzneala caracteristică, celor ce slujesc interesele papismului în Ţara Românească. Atât spune doar că e de dorit, «însă poate că nu sunt tocmai mature împrejurările pentru aceasta». A fost o concesie excepţională protopopiatul unit la Bucureşti pentru o singură parohie, singura parohie unită în tot Regatul vechiu al României, şi acum visează şi mitropolie pentru aceiaş singură parohie unită?

*

Dl Gavril Todică, marele meşter în toate, face în «Societatea de mâine» «confesionalism» din crâşmă. Nici nu se putea tribună mai nimerită pentru d-sa decât de lângă «paharul de vin, care îndeamnă să nu se prea exagereze adevărul». A pune însă şi pe preoţi la discuţie, acolo lângă d-sa, este o necuviinţă. Târgul şi restaurantul e pentru petrecere, dacă-ţi place, dar nu duce acolo şi chestiunea religioasă dle meşter neastâmpărat, că rişti să-ţi miroase a alcool toată polilogbia.

*

Vânătoarea şi excursiunile sunt un bun mijloc de educaţie sportivă. Când ele se fac Dumineca şi în zi de sărbătoare, pentru plăcere şi antrenaj nu mai sunt un mijloc de zidire a vieţii, ci prilejuri de zdruncinare sufletească. Creştinul bun îşi caută vreme cu răgaz în alte zile, iar sărbătoatea o închină grijei pentru sufletul său. *P. T. M.*

BIBLIOGRAFIE.

Dr. I. Tarnavschi, Dr. I. Vasca şi O. Sarocean: Predici pentru toate Duminecile şi sărbătorile anului bisericesc. Tom. I. Duminecile Triodului şi Dumineca Invierii, Anexe: Pareneze ocazionale. Cernăuţi 1923, pag. 228. Preţul 35 Lei.

*

Ioachim Crăciun şi *Ioan Lupu: Istoriografia română* în 1921 şi 1922; repertoriu bibliografic (sub direcţia dlui *Al. Sadi Ionescu,* bibliotecar ajutor al Academiei române). Bucureşti, «Cartea Românească» 1924. Pag. 100.

*

Alex. Lapedatu şi *Ioan Lupaş,* profesori de Istoria Românilor la Universitatea din Cluj: *Anuarul Institutului de Istorie naţională* (univ. din Cluj) II 1923. Bucureşti, «Cartea Românească» 1924. Pag. 544.

*

Aurel Nanu: Mormântul lui Mihaiu Viteazul. Partea I. (Bibl. Românească). Ed. «Librăria Poporală», Turda. Pag. 48. Preţul 10 Lei.

*

Pr. Dr. Gr. Cristescu: Cultul creştin ca mijloc de solidaritate socială. Edit. soc. «Renaşterea» Craiova. Preţul 8 Lei.

*

Pr. Dr. Gr. Cristescu: Fapte şi Orientări creştine. Pag. 108. Preţul 30 Lei. Editura «Ramuri» Craiova.

*

Dr. Gh. Ciuhandu: Urgia unionistă din judeţul Aradului şi Reacţiunea ortodoxă între anii 1834—35. (La vatra sufletească a neamului). Arad, 1924. Tip. Diecezană. Pag. 54.

*

Dr. Lupaş: Avram Iancu, comunicare făcută în şedinţa Academiei Române la 8 Iunie 1924. Estras din Anuarul Institutului de Istorie Naţională Cluj pe 1924. — Cluj Inst. «Ardealul», 1924. Pag. 64. Preţul 30 Lei.

*

Karl Schwarz: Eu în El, (Ich in Ihm) meditaţii pentru toate zilele anului. Partea a III-a Septemvrie până în Decemvrie. Freiburg i. Br. 1924 Herder, pag. 414. Preţul leg. 4·50 M. aur.

*

Hermann Muckermann: Copil şi popor (Kind und Volk). Valoarea biologică a credinţei faţă de legile vieţii privitoare la zidirea vieţii familiare. Partea I. Ereditate şi selecţie: Freiburg in Br. 1924, Herder, pag. 253. Preţul leg. 3·40 M. aur. Partea a II-a: Formarea fundamentală a vieţii. Freiburg i. Br. 1924, Herder, pag. 290. Preţul 3·60 M. aur.

*

Dr. Ioseph Lengle: Istoria descoperirii dumnezeeşti, (Geschichte der göttlichen Offenbarung). Manual de introducere în Biblie, pentru şcoală şi studiu particular, cu patru hărţi mici. Freiburg i. Br. 1924, Herder, pag. 162. Preţul leg. 3·70 M. a.

*

Konrad Kümmel: De mână cu Domnul, (An Gottes Hand) povestiri pentru tineret şi popor. Vol. IV. Chipuri de Paşti Freiburg i. Br. 1924, Herder, pag. 299. Preţul 3·50 M. a.

Invierea ficei lui Iair (Luca cap. 8 vers 41—56).

Femeia hananeiancă cerând tămăduirea ficei sale (*Mateiu cap 15 vers 21—28*).

„REVISTA TEOLOGICĂ“

:: :: Apare lunar :: ::
Abonamentul pe un an: 140 Lei.

REDACTOR: PROF. NICOLAE COLAN.

Colaboratorii „Revistei Teologice“:

Beleuță I., prof. Academia teologică (Sibiiu); *Cioran E.*, protopop (Sibiiu); *Dr. Ciuhandu Gh.*, asesor consistorial (Arad); Diacon *Dr. Comșa Gh*, (București); *Cosma A.*, preot (Galați); *Dr. Crăciunescu A.*, profesor Academia teol. (Sibiiu); *Dr. Cristescu Gr.*, profesor Academia teol. (Sibiiu); *Dăncilă I.*, protopop militar (Sibiiu); *Dr. Dragomir S.*, prof. universitar (Cluj); *Dr. Felea I.*, preot (Pecica); *Gan V.*, protopop (Baia de Arieș); *Ionescu I. N.*, preot (București); *Dr. Lazarescu V.*, profesor Academia teol. (Oradea-mare); *Lungulescu I. N.*, magistrat (Sibiiu); *Dr. Lupaș I.*, protopop profesor universitar (Cluj); *Maior Gh.*, profesor Școala normală (Sibiiu); *Dr. Mihălcescu I.*, prof. facultatea teologică (București); Preot. *Morușca P.*, dir. statist. mitrop. (Sibiiu); Preot. *Negoiță I. C.*, prof. sem. (Huși); *Scorobețiu Tr.*, asesor consistorial (Sibiiu); *Arhim. Scriban I.*, (București); Preot. *Trifa Iosif*, dir. orfel. (Sibiiu).

P. C. preoți sunt rugați să însemneze pe cotorul mandatului, pe lângă comună și protopopiatul căruia aparțin.